

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu er det ikke for at trække debatten i langdrag, jeg synes bare lige, det kræver en præcisering. Jeg vil i hvert fald være ked af, at debatten her skal efterlade det indtryk, at forældre skal føle skyld, hvis de har været ramt af, at deres barn har forsøgt at begå selvmord. Det er i hvert fald her, vi skal passe utrolig meget på i debatten, at vi ikke gør os til de kloge herinde og siger, at så er det måske forældrenes skyld. Det var sådan, det var ved at klinge i mine ører, og jeg vil gerne have præciseret, at det ikke er det, vi går og gør, det er ikke det, vi vil arbejde med.

Det, vi vil arbejde med, er kompleksiteten i det her, at der jo er mange ting, der er årsagen, og at det ikke kun er noget med, at det er, fordi de er ensomme på grund af, at der ikke er nogen forældre eller andre til at tale med dem. Vi skal i hvert fald passe omhyggeligt på, hvordan vi formulerer os her, og det vil jeg blot gøre opmærksom på og høre om fru Elsebeth Gerner Nielsen er enig med mig i.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg tror, det næsten er ligegyldigt, hvad vi gør herinde, så vil de forældre, der har oplevet, at deres barn begår selvmord, føle skyld. Det gør man, uanset hvem det er, der begår selvmord; de pårørende får nødvendigvis en skyldfølelse: Hvad kunne jeg have gjort? Det kan vi simpelt hen ikke forhindre.

Men det, vi kan, er, tror jeg, at lette noget af sorgen for nogle forældre, som har været udsat for det her, ved at tage et initiativ, som kan bidrage til, at det ikke sker for flere. Det er trods alt sådan, at først er det meget svært at komme over sorgen, og dernæst begynder man at tænke på: Hvordan kan jeg bruge det her på en måde, så jeg kommer videre med mit liv?

Sådan som jeg ser beslutningsforslaget her, kan det jo også være en løftestang til Jacobs far og alle de andre forældre, som måtte have oplevet det fuldstændig forfærdelige. Jeg kan ikke selv forestille mig noget værre end at miste sit barn ved et selvmord.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 131:

Forslag til folketingsbeslutning om konsekvens med virkning.

Af Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsat 20/2 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Overskriften på dette beslutningsforslag kunne umiddelbart tyde på, at det er regeringens initiativ, vi skulle behandle, men forslaget er ikke regeringens, og regeringen kan heller ikke støtte forslaget.

Som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, er formålet bl.a. at sikre, at unge, der begår kriminalitet, skal mærke en hurtig konsekvens, som samtidig skal bringe den unge væk fra en kriminel løbebane, og jeg vil godt sige, at regeringen er helt enig i disse målsætninger.

Kl. 18.20

Jeg kan bl.a. henvise til handlingsplanen »Stop volden«, som regeringen offentliggjorde i foråret 2002. I handlingsplanen har regeringen lagt op til, at der sættes konsekvent og målrettet ind over for unge, som begår lovovertrædelser.

Det fremgår af beslutningsforslaget, at midlet til at nå målet om en hurtig og konsekvent indgriben mod ungdomskriminalitet er at indføre en ordning, hvor unge kriminelle overføres til et særligt ungdomsprojekt. Ordningen skal bygge på en række forskellige elementer.

Der skal være tale om en hurtig beslutningsproces. De sociale myndigheder og den unges forældre skal være tæt inddraget, den unge skal deltage i et forløb af f.eks. behandlende eller

støttende karakter, og der skal skrives hurtigt ind, hvis den unge afbryder forløbet eller begår ny kriminalitet.

Det er elementer, der på ingen måde er nye i forhold til den nuværende håndtering af unge kriminelle.

Når unge lovovertrædere meddeles tiltalefrald eller idømmes betingede domme, kan der således i nogle tilfælde fastsættes særlige vilkår. Vilkår for tiltalefrald eller en betinget dom kan f.eks. gå ud på, at den unge indgår en såkaldt ungdomskontrakt. Ungdomskontrakten er en aftale, som forpligter den unge til at deltage i forskellige behandlende eller støttende aktiviteter, mod at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning. Ved at acceptere en ungdomskontrakt kan den unge i øvrigt opnå, at lovovertrædelsen anføres på straffeattesten i kortere tid end ellers.

Som det bl.a. fremgår af regeringens handlingsplan »Stop volden«, skal vilkår for tiltalefrald eller en betinget dom afspejle den begåede kriminalitet og den unges situation, og vilkårene skal medvirke til at lære den unge at respektere andre mennesker.

I regeringens handlingsplan indgår også, at der ved reaktionsvalget over for den unge kriminelle i højere grad skal fastsættes vilkår om f.eks. uddannelse og deltagelse i foreningsliv og sportsaktiviteter, som kan etablere eller fastholde den unge i gode sociale netværk.

Samtidig slås det fast i handlingsplanen, at der hurtigt skal følges op på sager, hvor der fastsættes vilkår, og det skal kontrolleres, at vilkårene faktisk overholdes. Hvis vilkårene overtrædes, skal det have en mærkbar konsekvens.

Politiet skal også sørge for, at forældre til børn og unge, der begår kriminalitet, øjeblikkelig informeres og involveres.

Som opfølgning på regeringens handlingsplan har Rigsadvokaten i december 2003 udsendt nye retningslinjer for behandling af sager mod unge lovovertrædere. Det fremgår bl.a. af retningslinjerne, at udformningen af vilkårene i en ungdomskontrakt skal ske i fællesskab med de sociale myndigheder, den unge og den unges forældre. Kontrakten skal udformes, så den afspejler den unges situation og den begåede kriminalitet, og den skal indeholde en målrettet plan, som fastlægger de konkrete og specifikke initiativer, som skal udgøre den samlede indsats over for den unge.

Kontrakten kan f.eks. indeholde en forpligtelse for den unge til at søge skole eller andet ud-

dannelsessted eller til at deltage i sportsaktiviteter eller passe et fritidsjob. Der kan også være tale om vilkår om sociale foranstaltninger, f.eks. vilkår om pædagogisk støtte i hjemmet eller familiebehandling.

En ungdomskontrakt skal godkendes både af politiet og af retten. For at sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling fastsætter de nye retningslinjer, at der så vidt muligt skal etableres en ordning, hvorefter politiet og retten godkender ungdomskontrakten, samme dag som kontrakten er underskrevet af den unge.

Når retten har godkendt ungdomskontrakten, skal politiet straks underrette de sociale myndigheder, så de relevante initiativer kan iværksættes snarest muligt.

Rigsadvokatens meddelelse fastslår også, at politiet skal følge op på sager, hvor der er fastsat vilkår i forbindelse med tiltalefrald eller en betinget dom.

Som noget nyt har politiet pligt til at anmode de sociale myndigheder om at redegøre for tilsynet med den unge, når der er forløbet 3 måneder, siden tiltalefraldet blev meddelt den pågældende.

Herudover indeholder retningslinjerne bl.a. regler, hvorefter forældrene som udgangspunkt skal underrettes straks, hvis den unge anholdes eller skal afhøres.

Et særligt spørgsmål, som efter min opfattelse også må rejses i relation til beslutningsforslaget, er målgruppen for det skitserede ungdomsprojekt. Forslagsstillerne anfører i den forbindelse, at unge, som begår grov kriminalitet, ikke kommer i betragtning til et ungdomsprojekt, men forslaget tager alligevel sigte på bl.a. unge, der risikerer ubetinget fængselsstraf i op til 3 måneder. Det kunne f.eks. omfatte tilfælde, hvor den unge har begået grov berigelseskriminalitet, hærværk eller lignende.

Allerede i dag er det jo således, at unge i aldersgruppen 15-17 år, der begår en sådan kriminalitet, omfattes af målgruppen for den såkaldte ungdomssanktion.

Ungdomssanktionen, som blev indført i juli 2001, finder anvendelse på unge 15-17-årige, som har begået grovere kriminalitet, og som derfor risikerer mellem 30 dage og ca. 1 års ubetinget fængsel. Sanktionen, der fastsættes af domstolene efter indstilling fra de sociale myndigheder, består af et struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandlingsforløb af 2 års varighed, som bl.a. tager sigte på en gradvis ud-

slusning af den unge til en normal tilværelse uden kriminalitet.

Kl. 18.25

Regeringen finder, at der med beslutningsforslaget lægges op til et kortere og mere løst tag i skuldrene på de unge lovovertrædere. Særlig i de situationer, hvor den unge har begået grov kriminalitet, er der efter regeringens opfattelse tværtimod behov for at fastholde den unge i længere tid og derigennem sikre, at den pågældende igen kommer på ret kurs.

Hertil kommer, at der efter regeringens opfattelse ikke med rette kan tales om konsekvens, hvis en ung lovovertræder, der i dag ville risikere op til 3 måneders ubetinget fængsel, skal kunne slippe helt uden en anmærkning på straffeattesten. Regeringen kan tilslutte sig beslutningsforslagets intentioner om ikke at procesliggøre sager mod unge lovovertrædere i unødigt omfang. Imidlertid indebærer inddragelsen af retssystemet også retssikkerhedsmæssige garantier i forhold til den unge. Det kan eksempelvis nævnes, at dommeren i forbindelse med ungdomskontrakter påser, at de fastsatte vilkår er rimelige, at de er proportionale m.v., og at dommeren i sager, hvor den unge idømmes en ungdoms-sanktion, skal godkende de sociale myndigheders forslag til et behandlingsforløb.

Hertil kommer naturligvis den helt grundlæggende garanti, der ligger i, at en dommer vurderer skyldsspørgsmålet.

Derfor kan regeringen ikke tilslutte sig forslagsstillernes tanke om helt at undlade at inddrage retssystemet i de omhandlede sager.

Endelig vil jeg fremhæve, at regeringen i september 2003 har nedsat et ministerudvalg for indsatsen mod unge kriminelle med henblik på at sikre en fortsat styrkelse af den målrettede og konsekvente bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ministerudvalget har bl.a. til opgave at følge gennemførelsen af regeringens initiativer mod ungdomskriminalitet og at sikre, at indsatsen er målrettet og effektiv. Udvalget skal desuden vurdere, om der i lyset af udviklingen i ungdomskriminaliteten er behov for yderligere at styrke indsatsen over for unge kriminelle.

Som jeg nævnte ved gårsdagens behandling af B 117 om sagsbehandlingstider, agter jeg på baggrund af ministerudvalgets arbejde bl.a. at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal overveje, for hvilke sagsgrupper det kunne være relevant at opstille målsætninger for sagsbehandlingstiden.

Samlet set er regeringen enig i beslutningsforslagets intentioner om en hurtig og konsekvent indsats over for unge lovovertrædere. Men som det er fremgået, er det regeringens opfattelse, at beslutningsforslagets hovedelementer allerede er indeholdt i andre iværksatte initiativer, og at forslaget i øvrigt indebærer nogle skævvridninger i forhold til de gældende sanktionsmuligheder over for unge lovovertrædere.

Karsten Nonbo (V):

Konsekvens med virkning er overskriften. Jeg tænkte: Det må være et læserbrev fra hr. Helge Adam Møller; det er ord, der lige kunne komme fra hans mund: konsekvens med virkning. Men det er det jo så ikke. Det er Enhedslisten, jeg skal rose for at have fundet denne gode borgerlige overskrift.

Jeg vil sige, at forslaget også indeholder mange i hvert fald i teorien gode forslag. Men det, jeg ser som problemet, er, at den målgruppe, som beskrives, og som beslutningsforslaget omhandler, heldigvis ikke når så langt som til et ungdomsprojekt. Mange af dem, som beskrives her, holder op med kriminaliteten allerede første gang. Den målgruppe, som Enhedslisten vil have ind i et ungdomsprojekt, beskrives som den unge, der er villig til at give en skriftlig undskyldning, villig til at mødes med offeret, villig til at se sine handlinger i øjnene, villig til at udføre et stykke arbejde for at betale erstatning, og villig til at indgå i kurser for at styre sit temperament. Mange af de unge ville få en betinget dom og tiltalefrafald uden vilkår, og det er dem, som bliver forskrækkede første gang – heldigvis da.

Der skal meget til at give en ubetinget frihedsstraf især i den aldersgruppe, og når den gives, så er det for en grov forbrydelse. Forslaget her nævner op til 3 måneders frihedsstraf, og så er vi oppe i den størrelse, som jo er indeholdt i den ungdomssanktion, som også justitsministeren omtalte. Det vil være luksus, hvis vi kun havde med de her unge mennesker at gøre. Men vi har desværre de større problemer, som jeg lige nævnte.

Den type, som Enhedslisten beskriver, kommer jo straks i kontakt med den kommunale socialforvaltning, og de indgår et positivt samarbejde, og så kan de ikke nå at mærke, at retssagen som sådan kunne være et problem.

Jeg vil lige fortælle en historie fra det virkelige liv. Jeg oplever som sagsbehandler kriminalassistent, at lige netop de der unge kan man sige til, hvis de virkelig angres:

Kl. 18.30

Jamen hvis du er villig til at betale erstatning, så kontakter jeg lige forurettede. Hvis det nu er indbrud eller hærværk, ved de faktisk selv, hvem forurettede er, men man må ikke udlevere navn og adresse på forurettede. Kontakt vedkommende, sig undskyld, skynd dig at indgå en afdragsordning og betal helst erstatning, så kontakter jeg forurettede om 1 uge eller 14 dage og får lavet en ny afhøring af forurettede, hvor han erklærer: Jamen jeg har allerede modtaget pengene, eller vi har indgået en afdragsordning, og det er så godt, så godt.

De sager er ikke noget problem, og i de sager vil det næsten være at gå for vidt at lave den her sanktion, som man er inde på her.

Så er der lige en ting mere omkring straffeattesten: Man snakker om, at straffeattesten skal undgås også op til de 3 måneder. Jeg synes, at vi skal passe på, at vi ikke devaluerer straffeattestens værdi, for noget af det, som vi efterhånden har fået banket ind i hovedet på de unge mennesker, er: Sørg nu for at have en ren straffeattest, sørg nu for, at din straffeattest ikke bliver plettet.

Det er der altså mange unge mennesker som bruger som et motiv. Det havde selvfølgelig været mere ædelmodigt, at de ikke ville forulempe andre mennesker, men alene det, at de afholder sig fra kriminalitet, gør, at motivet i og for sig er mig ligegyldigt. Men der er altså mange, der siger: Jeg begår ikke kriminalitet, for så får jeg pletter i min straffeattest.

Vi skal passe på, at vi ikke sender det signal: Jamen jeg kan godt lave lidt; det betyder ikke så meget, for kommer jeg nu ind under den her sanktion, får jeg ikke plettet min straffeattest. Det betyder nemlig, at den erhvervsdrivende, der skal ansætte ham, står med et problem: Ja, han har godt nok en ren straffeattest, men kan jeg nu også stole på det?

Der mener jeg, at det er vigtigt, at det unge menneske siger: Godt, jeg lavede noget; den lille plet, jeg har i min straffeattest, fik jeg for 1 år siden, fordi jeg gjorde sådan og sådan. Så kommer han med den naturlige forklaring, og der kan arbejdsgiveren så sige: Nå, var det ikke andet.

Så har man lært den unge at stå ved de handlinger, han eller hun har begået. Den unge kan sige: Jeg forsvare dem, og jeg kan lægge dem bag mig, men jeg kan ikke bare gemme det og skjule det, jeg har lavet, altså lukke munden og så tro, at der ikke er nogen, der opdager det. Nej, fortæl: Sådan gik det, det var mit motiv, men nu er jeg holdt op.

Jeg synes, at vi skal passe på, at vi ikke devaluerer straffeattesten med det her forslag, og derfor kan vi fra Venstres side ikke støtte det.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Så er det fru Sandy Brinck som ordfører.

Sandy Brinck (S):

Når børn og unge laver noget ulovligt, er det vigtigt, at der er en konsekvens, og at den kommer hurtigt, men ikke mindst, at den også har et indhold, som giver mening for den unge. Altså hovedløse sanktioner, som den unge finder latterlige, giver ikke nogen respekt. Derimod er en hurtig konsekvens med et fornuftigt indhold, som den unge kan se kan bruges til noget, det, der flytter.

Socialdemokraterne har fremsat forslag til at gøre hele sagsbehandlingen meget hurtigere, når det drejer sig om unge kriminelle. Det er vigtigt, at hammeren falder prompte. Men hvad skal der så ske? Det afhænger jo meget af, hvad det er for nogle forbrydelser, de har lavet. Vi finder det rigtigt, at der er mange farver på paletten, flere instrumenter at tage i brug.

Ideen om konfrontation med ofrene er set med vores øjne den mest håndfaste måde at stille konsekvenserne op lige foran den unge og afskære alle muligheder for at flygte fra ansvaret. Konfliktrådene havde god succes, og det ærgres os voldsomt, at regeringen og Dansk Folkeparti har fjernet dette håndfaste instrument. Derfor har vi også fremsat forslag om at genoprette dette instrument, og da det blev behandlet i går, fik vi det klare indtryk, at det alene er Dansk Folkeparti, som bremser det gode initiativ.

Et andet succesrigt instrument er ungdomskontrakterne, som også justitsministeren har været inde på, hvor man jo netop kan opstille forskellige forløb, som den unge skal igennem, hvis han eller hun skal slippe for en almindelig straf. I en ungdomskontrakt kan der indgå uddannelse og arbejde, men også kurser i at styre sit temperament, blot for at nævne nogle af de elementer, som også indgår i det beslutningsforslag, vi nu behandler.

Dermed mener vi faktisk fra socialdemokratiske side, at vi i Danmark har eller har haft de samme værktøjer, værktøjer, der i hvert fald i høj grad netop har hentet inspiration fra Canada. Den tidligere SR-regering lod sig voldsomt inspirere af Canada på baggrund af de nedslående resultater, vi kender fra det almindelige fængselsophold for de unge.

Kl. 18.35

De instrumenter, vi har, skal udbygges, og vi skal fastholde, at det er glimrende og fornuftigt at putte noget indhold i sanktionsforløbene, men vi skal også fastholde, at det er domstolene, som afgør skyldsspørgsmål.

Vi er af den klare overbevisning, at der uanset alder skal stilles langt større krav til den kriminelle, krav om at arbejde sig ud af kriminaliteten med uddannelse og behandling osv., større krav end blot at kunne passe sin egen celle.

Vi er overbeviste om, at vi som samfund får meget mere ud af en afsoning med et reelt indhold, så vi undgår nye ofre. Derfor er vi glade for de ordninger, som vi har, og vi gerne vil udbygge dem, men ser ikke grund til at lave den forsøgsordning, som Enhedslisten foreslår.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Per Dalggaard som ordfører.

Per Dalggaard (DF):

I går blev et forslag fra Socialdemokratiet behandlet, B 117, hvori en stramning af sagsbehandlingstiden også blev foreslået. Der blev her talt om en 30-20-10-model, hvor 10 dage var den sidste del i et hændelsesforløb fra en kriminel handling, til straffen skulle effektueres. I Enhedslisten vil man nu gå helt ned til 5 dage, fra den kriminelle handling udøves, indtil en straf skal effektueres. Man kunne jo spørge sig selv, om der ikke var nogen lavere. Er det her overbudspolitik, eller er det underbudspolitik?

Ungdomskriminalitet er for alvorlig en sag til den slags partipolitiske profileringer. Ungdomskriminaliteten er efter vores mening en af de største trusler mod et demokratisk samfunds fredelige eksistens.

Som det også blev oplyst i går, er der sat en hel række tiltag i gang, f.eks. via den flerårssaftale, som Dansk Folkeparti har indgået med regeringen omkring politiforliget: Flere betjente på gaderne, mere nærpolti, yderligere 12 polititjurer som en slags rejsehold, der vil yde assistance der, hvor det kniber, bl.a. med det formål at få processerne i retten gennemført hurtigere.

Også i dette forslag fra Enhedslisten mangler man en konsekvens over for de forældre, der har børn, som igen og igen begår kriminalitet. Hvad vil der f.eks. ud fra Enhedslistens beslutningsforslag ske, hvis forældrene ikke vil samarbejde om en kriminel ung? Det står der ikke noget om.

Man aner i beslutningsforslaget en undertone af, at det egentlig er samfundets skyld, at den unge er kommet ud i kriminalitet, at han mere eller mindre er ansvarsløs selv, og at det faktisk er meget synd for ham, og så bliver han sågar belønnet med et ungdomsprojekt, hvor der ligesom bliver taget hånd om ham, og hvor han sikkert skal gennemløbe et eller andet kursus, som der står i beslutningsforslaget. Det kan måske ligefrem gøre andre, som ikke har lavet noget kriminelt, som bare skal gå og passe sig selv eller sørge for at få deres egen hverdag til at hænge sammen, misundelige.

Jeg må sige, at hele grundlaget for at lave det her, den mistanke, der ligger, om, at det faktisk er samfundets skyld, at unge kommer ud i kriminalitet, finder vi helt forfejlet. Der skal være en betydelig større ansvarlighed for forældrene i forbindelse med at opdrage børn, og vi tror ikke på den model, som ofte høres, at det egentlig bunder i sociale årsager, at unge bliver kriminelle.

Med de tiltag, der allerede er sat i værk i dag af regeringen og Dansk Folkeparti, finder vi, at der ikke er nogen grund til at støtte det pågældende beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er til hr. Per Dalggaards tale. Når man tænker på, hvor positiv justitsministerens var, og hvilken opremsning justitsministeren gav af de eksisterende muligheder, ungdomssanktioner, ungdomskontrakter, nedsatte udvalg og plan for bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan jeg ikke rigtig genkende, at der er et samarbejde mellem Dansk Folkeparti og regeringen på dette her område. Det var meget svært at høre.

Jeg vil gerne spørge hr. Per Dalggaard: Hvad er det for ting specifikt i de to flerårssaftaler om kriminalforsorg og politi, der retter sig mod ungdomsarbejdsløshed?

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Tales indhold baserede sig på Enhedslistens beslutningsforslag, hvor jeg synes, at man giver indtryk af, at det er samfundets skyld, at unge kommer ud i kriminalitet.

Jeg nævnte i min ordførelse, at ungdomskriminalitet er en alvorlig sag og noget, vi virkelig skal tage alvorligt. De tiltag, der er lavet fra regeringens side, bl.a. i samarbejde med Dansk

Folkeparti, finder vi selvfølgelig er ganske udmærkede og fine, og det er dem, der skal fortsætte.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det, der undrer mig, er bare, at justitsministeren sagde, at det, som var foreslået her af Enhedslisten, stort set svarer til det, der i forvejen var på regeringens spiseseddel for bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Derfor undrer det mig lidt, at hr. Dalgaard kan være så negativ over for det her forslag, når han i sin støtte til regeringens politik jo i virkeligheden er med til at sanktionere det samme.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jamen det er da rigtigt, at der er elementer i det og begreber i det, som alle kan være enige om. Når jeg taler om, at der er en undertone af, at det sådan set er samfundets skyld, og at man faktisk fratager forældrene ansvaret for at opdrage egne børn, er det, jeg står af. Så er det, jeg synes, at man har forfejlet målet og ikke har taget fat om problemets rod: at der skal indføres en større ansvarlighed over for forældrene i forbindelse med, at deres unge igen og igen begår kriminalitet.

Jeg har tidligere omtalt, at det egentlig burde få en eller anden form for økonomisk konsekvens, hvis de ikke kan finde ud af, at de skal have deres unger opdraget ordentligt; f.eks. nærmest et eller andet krav om, at de bør deltage i en eller anden form for resocialiserings- eller opdragelseskurser om, hvordan man opdrager sine børn til ikke at begå kriminalitet.

Sådan nogle tiltag koster. Et eller andet sted skal pengene til sådan noget jo komme fra, og her kunne man passende undvære en eller anden form for økonomisk konsekvens over for forældrene.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror ikke, det nytter i denne sammenhæng at gå ind i en lang debat om, hvorvidt man skal straffe forældre for, hvad deres børn begår. Det er vi dybt uenige om.

I forhold til det konkrete beslutningsforslag har jeg meget svært ved at se, hvor hr. Per Dalgaard finder, at der skulle stå, at det er samfundets skyld. Tværtimod går forslaget sådan set ud på at få de unge til at indse, at det er dem,

der har gjort noget forkert, at de har begået en forbrydelse mod nogle andre mennesker, og at det skal de stå til ansvar for. Det er sådan set det, der er den bærende idé i forslaget: at lære de unge, at de har et ansvar for deres eget liv, og lære dem, at det har nogle konsekvenser, når de begår nogle forbrydelser, både for andre mennesker og for dem selv, og så få dem ind på en anden løbebane end den kriminelle.

Så jeg forstår ikke helt, at hr. Per Dalgaard har fået den opfattelse, at der i dette forslag skulle stå, at det er samfundets skyld, og derfor skal man ikke straffe den unge. Det er sådan set den modsatte intention, der er i det her forslag.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Fru Line Barfod taler om, at vi vil straffe forældrene. Det har jeg jo ikke talt om. Jeg har ikke talt om at straffe forældrene. Jeg har talt om, at det skal have en konsekvens, og at forældrene egentlig er et led i det, der handler om, at de unge ikke igen og igen skal begå kriminalitet.

Så kan fru Line Barfod kalde det en straf, hvis vi f.eks. siger, at det egentlig også bør have en eller anden form for økonomisk konsekvens, men det er jo nogle ting, der påfører samfundet kæmpe udgifter. Ungdomssanktioner og alle mulige andre tiltag over for kriminelle unge koster jo samfundet noget.

Jeg mener ikke, at man bare stiltiende og fortsat kan se på, at det egentlig ikke skal have en eller anden konsekvens for forældrene, en eller anden form for økonomisk konsekvens. Så kan fru Line Barfod kalde det en straf eller ej, det gør jeg nu ikke.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Da jeg læste beslutningsforslagets overskrift, blev jeg særdeles glædeligt overrasket, det skal ikke være nogen hemmelighed. Et kort øjeblik troede jeg, at fornuftens vinde også var begyndt at blæse over de gølge stepper på venstrefløj. Men så kom jeg lidt længere ned i teksten og erfarede, at der langt hen ad vejen var tale om endnu et forslag til, hvad jeg snarere vil kalde inkonsekvens uden virkning fra Enhedslisten.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti ønsker en konsekvent linje over for ungdomskriminelle ligesom over for andre kriminelle. Hurtig ind, hurtigt ud

og hurtigt hjem er i virkeligheden de væsentlige elementer i vores politik på det område. Så langt kan vi jo i virkeligheden være enige i det fremsatte beslutningsforslag. Men de tiltag over for ungdomskriminelle, som beslutningsforslaget ønsker gennemført på en række områder, findes jo allerede. Justitsministeren har været inde på disse mange gode ting og velfungerende tiltag på området, f.eks. ungdomskontrakter i tilfælde af tiltalefravald eller betingede domme, så det skal jeg ikke bruge yderligere tid på.

Kl. 18.45

Årsagen, til at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag, er, at vi synes, der i stort omfang mangler konsekvens. Beslutningsforslaget lægger jo op til på nogle områder, at unge, der begår meget grov kriminalitet, så grov kriminalitet at de idømmes fængsel i op til 3 måneder, fremover vil kunne slippe med at skrive et brev til offeret og så deltage i noget pædagogterapi.

Enhedslistens forslag betyder altså på en del områder en tilbagevendende til den konsekvensløse slaphed, som i alt for mange år prægede holdningen til ungdomskriminelle i Danmark. Resultaterne af den politik kender vi jo, den behøver vi ikke afprøve en gang til. Det er for sløvt, det er for sløvt, og det er hverken til gavn for gerningsmanden eller for offeret. Derfor kan jeg og den konservative folketingsgruppe ikke støtte beslutningsforslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

I lighed med flere tidligere ordførere vil jeg udtrykke sympati for det her forslag. Jeg synes, det er et udmærket og interessant forslag, og jeg har mange gode ting at sige om det.

Så har jeg undret mig lidt over debatten i dag, fordi justitsministeren udtrykte stor sympati for forslaget og remsede op, på hvilke måder regeringen allerede et langt stykke ad vejen brugte de samme instrumenter, som det er meningen skal bruges efter det her forslag: ungdomssanktion, ungdomskontrakter og alle mulige andre måder, hvorved man kan forhindre unge i at genindtræde i en kriminel karriere, efter at de har begået den første lovovertrædelse.

Jeg vil også gerne sige til Venstres ordfører, hr. Karsten Nonbo, at det var en glimrende beskrivelse af, hvad det er for nogle muligheder,

politiet har over for en førstegangskriminel for at få vedkommende til at undlade at fortsætte en kriminel karriere. Det synes jeg var en meget smuk beskrivelse og en lovende beskrivelse af, hvordan man udnytter de muligheder, der allerede er.

I slutreplikken i hr. Helge Adam Møllers tale sagde han, at de nødvendige værktøjer allerede findes. Vi kan allerede nu gøre det, der står i dette beslutningsforslag.

Så må mit spørgsmål til sidst være: Hvorved adskiller dette beslutningsforslag sig så fra den retstilstand, der allerede er i forvejen i landet?

Sluttelig vil jeg så gerne sige til forslagsstillerne, at i Retsudvalget vil Det Radikale Venstre prøve at få en oversigt fra Justitsministeriet over, hvorved dette forslag adskiller sig fra allerede gældende retstilstand. Hvis det er sådan, at forslaget allerede er dækket ind med de muligheder, der er, jamen så lad os da alle sammen glæde os over, at der er stor enighed i Folketinget.

Det eneste parti, der åbenbart synes, det er helt forkert, hvad der foregår, er Dansk Folkeparti, men det vil vi så få afsløret i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil da godt tage tråden op og spørge fru Elisabeth Arnold: Er det ikke rigtigt, at et af forslagene her er, at en ung, der begår en så alvorlig kriminalitet som eksempelvis efter straffelovens § 244, det er vold, der kan give op til 3 års fængsel, så han bliver idømt 3 måneders fængsel. Det er noget, hvor vedkommende smadrer adskillige ølflasker og en arm og et par ribben osv.

Det skal efter det her forslag kunne erstattes med en skriftlig undskyldning til offeret og så lidt ungdomsprogram og ikke noget på straffeattesten. Det er jo det, der står i forslaget som et af elementerne, og det er da en væsentlig forskel fra regeringens politik, skulle jeg hilse og sige. Er fru Elisabeth Arnold ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Sådan som jeg har læst forslaget, kan lovovertrædelser som grov vold f.eks. ikke indgå i den her form for kontrakt. Sådan har jeg læst forslaget.

Jeg tror, der er meget god grund til at få gennemgået det her i Retsudvalget, så vi kan se, hvad forskellen egentlig er.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det kommer jo an på, hvordan man definerer grov vold, for det, der omhyggeligt står nævnt i forslaget, er, at vold efter § 245 og 246 – og det er det, der kan give op til 6 og, jeg tror det er 10 års fængsel – det, man kalder almindelig vold, det er 90 pct. af alt det, der bliver dømt for, og det kan give op til 3 års fængsel. Og almindelig vold er efter dansk straffelov altså noget, hvor man eksempelvis sparker offeret, hvor man smadrer flasker i hovedet på ham, hvor man giver ham meget alvorlige sår.

Det giver i øjeblikket typisk 2-3 måneders fængsel, og det skal altså efter dette forslag kunne klares med en skriftlig advarsel og en undskyldning og ikke noget på straffeattesten. Det er faktisk det, der står i forslaget.

Kl. 18.50

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det der med de knuste flasker står der altså ikke noget om i beslutningsforslaget.

Jeg vil fastholde et ønske om at få klargjort i Retsudvalget, hvad forskellen på dette forslag og de gældende muligheder er.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg erindrere en sag, som jeg havde, hvor en voksen person, for at følge op på hr. Helge Adam Møller, fik 60 dages ubetinget fængsel for netop at knuse en flaske i hovedet på en anden, og det var et voksent menneske. Der havde en voldsomt ikke typisk fået 60 dage, altså en under 18 år, men formentlig kun det halve.

Så der vil jeg godt støtte lidt op om hr. Helge Adam Møller. Det var også lidt det, jeg var inde på i en anden sammenhæng; og som jeg sagde især var årsag til, at vi i Venstre ikke ville sige ja til det her forslag. Det var netop en devaluering af straffeattesten, altså det at man skulle kunne begå noget og så slippe for at få det på sin straffeattest og dermed kunne løbe fra virkeligheden.

Jeg ved ikke, om fru Elisabeth Arnold bemærkede det, men det var sådan set en af mine væsentligste grunde.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jo, jeg bemærkede det udmærket, og jeg synes også, hr. Nonbo argumenterede ræsonnabelt for

sine synspunkter, nemlig at man skal passe på ikke at devaluere virkningen af straffeattesten.

Men jeg mener at kunne huske, at det allerede i dag med de gældende regler er sådan, at man kan slippe for at få en anmærkning i sin straffeattest, hvis man indgår en ungdomskontrakt. Så det må altså være de gældende regler, som hr. Karsten Nonbo er utilfreds med.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Nej, det er ikke sådan, at man kan slippe for anmærkningen, man kan få den slettet tidligere.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Vi er jo ikke uenige om, at man skal have en anmærkning på sin straffeattest, hvis man har begået noget ulovligt, og det har en effekt for den pågældendes færd senere hen i livet.

Så for at hjælpe unge med at komme ud af en kriminel karriere har vi allerede indført, at man kan få slettet anmærkningen, hvis man indgår i en aftale om uddannelse og om at holde sig fra kriminaliteten i en bestemt periode. Så der er et incitament til at prøve at holde sig på dydens smalle sti, fordi man har mulighed for at blive stillet bedre i uddannelsessituationen senere hen.

Jeg tror sagtens, vi kan finde en formulering, som vi er enige om, om anvendelse af straffeattester. Jeg går ind for, at man har straffeattest som middel, men også for at der skal være et incitament for de unge til at holde sig på dydens smalle sti, så de kan få slettet anmærkningen i straffeattesten.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne.

Line Barfod (EL):

Jeg skal starte med at sige fra SF's ordfører, der desværre ikke kunne være til stede, at SF støtter forslaget.

Og så vil jeg gerne takke for debatten og de mange ordførere, der var enige i intentionerne, målsætningerne med forslaget. Også justitsministeren erklærede sig enig i målsætningen. Alle, bortset fra Dansk Folkeparti, som jeg har hørt debatten, syntes, at det var væsentligt at se på de elementer i forhold til, hvad vi i forvejen har af muligheder.

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg mener, vi er nødt til at tage de meldinger, vi får om, at vi

har et stigende problem med ret få antalsmæssigt unge, som er ude i alvorlig kriminalitet og ret få unge, der er på vej derud, meget alvorligt. Derfor er det vigtigt, at vi prøver at se på, hvilke værktøjer vi har til at prøve at forhindre, at det sker, at der kommer nogle, der er så langt ude, at de begår den meget alvorlige kriminalitet.

Det her forslag er ikke rettet mod dem, der begår den alvorlige kriminalitet. Det er et forsøg på at sætte ind tidligere. Så for at afklare den debat, der var i forbindelse med fru Elisabeth Arnolds indlæg, har man jo skullet sætte nogle grænser et sted.

Vi har i beslutningsforslaget lagt op til, at vi sagde, at det ikke handler om den grove vold, og vi har så brugt paragrafdefinitionerne. Vi er selvfølgelig åbne over for, at vi under udvalgsarbejdet kan se på nogle andre definitioner, for selvfølgelig er det ikke den grove vold, vi ønsker at man skal kunne bruge det her forslag til. Det er ved paragraffer, vi normalt går ind og laver sådanne afgrænsninger, men lad os se på, hvad man ellers kan gøre.

Så har vi sat en 3-måneders-grænse på, for når vi snakker gentagne biltyverier eller andet, så kan man nogle gange komme op i nærheden af 3 måneder, og fordi vi ved, at der er nogle lande, hvor man simpelt hen slet ikke fængsler under 3 måneder og altså godt kan klare sig med andre sanktioner i stedet for de helt korte straffe.

Kl. 18.55

Inspirationen til det her forslag kom jo fra, da Retsudvalget var i Canada for snart 2 år siden, hvor vi hørte om det projekt, man havde i gang som forsøgsprojekt derovre, og hvor vi har indhentet oplysninger om, hvordan det går med det forsøgsprojekt. De foreløbige resultater tyder meget lovende på, at kun 5 pct. af de unge går ud af projektet, enten fordi de begår ny kriminalitet, eller fordi de ikke kan overholde aftalerne.

Vi må selvfølgelig se, efterhånden som projektet løber i længere tid, hvordan resultaterne så bliver, men vi synes, det er vigtigt at følge med i, om der er noget, vi kunne lære.

Det helt afgørende for de instrumenter, som justitsministeren og andre har remset op i dag omkring ungdomskontrakter, ungdomssanktioner osv., er for det første, at vi foreslår, at de unge skal i gang med det samme, altså inden 5 dage, hvorimod man i en ungdomssanktion først skal via domstolssystemet, som kan tage lang tid. Der har været beskrevet sager i medierne – jeg har også hørt om sager andre steder – hvor der godt kan gå nogle måneder, før de

unge kommer igennem retssystemet. Og det er altså nogle gange den afgørende periode, hvor de er startet på en kriminel karriere, og hvor der så går alt for lang tid, før de ser, at det har en konsekvens. Derfor vil vi gerne have, at man stopper med det samme.

Så synes jeg, det var en fin beskrivelse, hr. Karsten Nonbo kom med, og jeg er sikker på, at det med henblik på nogle unge er den allerbedste måde at tackle det på. Og jeg er sikker på, at der er mange andre i politiet end hr. Karsten Nonbo, der gør det.

Men over for andre unge nytter det bare ikke. Der er nogle, hvor der skal nogle andre midler til, og vi synes, at det er vigtigt, at vi forsøger at finde flere forskellige måder at løse problemerne på. Nu bor jeg selv på Nørrebro, og jeg synes, det er vigtigt, at vi gør noget for at løse de problemer, der er der med nogle unge rødder, som vi gerne skulle have i gang med noget andet, end at de begynder at begå alvorlig kriminalitet.

Handelsstandsforeningen på Nørrebro har taget initiativ til et projekt, hvor de gerne vil ansætte unge, der har været ude i noget kriminalitet. Det kunne være oplagt, at man så bruger det som et middel til at »lade os få de her unge i gang« for at se, at de faktisk har en mulighed for at få et arbejde, at de rummer andet i sig end at blive kriminelle. Og det er det, vi godt kunne tænke os, at vi prøver at lave nogle forsøg med.

Hvordan vi så præcis skruer ordningen sammen, er vi meget åbne for at diskutere i Retsudvalget, men vi synes, det er vigtigt, at vi får sat på dagsordenen, hvad vi gør for at forhindre, at de unge kommer længere ud i kriminalitet, hvad vi gør for at lære dem med det samme, at det har en konsekvens, når man begår noget kriminelt.

Samtidig ville det jo også forhåbentlig kunne give ofrene et indtryk af, at det altså har en konsekvens. At der sker noget. At der ikke bare bliver givet den ene advarsel efter den anden, som mange tror, men at der rent faktisk bliver taget hånd om de her unge, og at man gør noget, for at de ikke skal begå noget igen og allerhelst, at ofret får en undskyldning og en erstatning, en opretning af den skade der er sket. Det tror vi også kan være med til at sikre større opbakning.

Så er der spørgsmålet om straffeattest. Jeg er enig med hr. Karsten Nonbo i, at det er svært, fordi det for mange unge er med til at holde dem fra kriminalitet, at de risikerer at få en plet på straffeattesten.

Men omvendt har brugen af straffeattester jo grebet voldsomt om sig. Professor Lars Bo Lang-

sted fra Aalborg Universitet har et indlæg i Jyllands-Posten den 15. marts på baggrund af en artikel i Dansk Politi om, at politiet faktisk er bekymret over den meget kraftige stigning, der er i efterspørgsel på straffeattester fra arbejdsgiverne.

Desværre er der jo en del arbejdsgivere, der ikke, som hr. Karsten Nonbo beskriver det, tager en samtale med ansøgeren og lytter til, hvad det var, der skete, og spørger: Hvad laver du nu? Hvad er det, der er årsagen til, at du har den plet? Der er mange, der simpelt hen sorterer folk fra med det samme, og det er det problem, vi gerne vil prøve at løse.

Hvad gør vi, så de unge ikke bliver sorteret fra med det samme, fordi de har plet på straffeattesten og derved får oplevelsen af: Jamen nu er jeg jo blevet stemplet, så kan jeg lige så godt fortsætte med at være kriminel, men så de rent faktisk får indtryk af, at hvis de begynder på et arbejde i stedet, så er der faktisk nogle andre muligheder for dem?

Det håber vi, at vi kan arbejde videre med i Retsudvalget, og jeg vil gerne endnu en gang takke for den positive ånd, som vores forslag blev modtaget i fra langt de fleste partier.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af FN-menneskerettighedskonventioner i dansk ret.

Af Margrete Auken (SF) m.fl.
(Fremsat 25/2 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Den 30. januar i år drøftede vi her i Tinget, om FN's børnekonvention skulle inkorporeres i dansk ret. Ved den lejlighed gav jeg udtryk for, at regeringen ikke kunne støtte inkorporering af børnekonventionen i dansk ret. Jeg oplyste samtidig, at regeringen havde truffet beslutning om heller ikke at inkorporere de tre FN-menneskerettighedskonventioner, som Inkorporeringsudvalget i betænkning nr. 1407 fra 2001 har anbefalet at inkorporere i dansk ret. Det drejer sig om FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, FN's racediskriminationskonvention og FN's torturkonvention.

Kl. 19.00

Regeringen har ikke ændret holdning til dette spørgsmål i mellemtiden. Vi er fortsat af den overbevisning, at inkorporering ikke vil ændre noget reelt ved den gældende retstilstand. En inkorporering vil kun have en mere symbolsk karakter, og vi ønsker ikke at støtte gennemførelsen af unødvendige rent symbolske love. Endvidere indgår det også i regeringens overvejelser, at hvis vi inkorporerer FN-menneskerettighedskonventioner i dansk ret, vil det blive meget vanskeligt at trække en grænse mellem konventioner, der bør inkorporeres i dansk ret, og konventioner, der ikke bør inkorporeres.

Jeg vil gerne på ny redegøre for, hvorfor vi har denne holdning:

For det første er det vigtigt at være opmærksom på, at Danmark ikke efter FN-konventionerne er forpligtet til at inkorporere disse i dansk ret. Danmark er derimod forpligtet til at sikre, at dansk lovgivning og praksis indholdsmæssigt lever op til konventionernes krav.

Forud for at Danmark i sin tid tiltrådte FN's menneskerettighedskonventioner, blev det vurderet, om dansk lovgivning og praksis var i overensstemmelse med konventionerne, og de nødvendige lovændringer blev gennemført, inden konventionerne blev ratificeret. Men også efter at Danmark ratificerede konventionerne, har skiftende regeringer sørget for løbende at sikre, at dansk ret fortsat opfylder konventionernes krav. På baggrund af afgørelsen fra konventionsorganerne foretages en sådan løbende vurdering bl.a. i forbindelse med fremsættelse af lovforslag for Folketinget. Danmark efterlever derfor til fulde konventionernes krav, selv om disse ikke er inkorporeret i dansk ret.